

ANDRÁSSY LAJOS

Falura induló elvtársainkhoz

Rátok nevet
ma annyi biztatás
siessetek,
a fényt vigyétek el
kis falvainkba;
s csöppnyi fényeket
növeljetek
meg óriásivá!

Felétek int
egy ország éltetón
és biztatón,
hogy meg ne fussatok
ha gátat ér
a buzgó lendület,
csak vessetek,
csak jól arassatok!

Induljatok!
Úgy vár az ősi föld
friss buzdulást,
teremtő víg erőt...
Az új utat
tapossa lábatok
a százezernyi
ébredő előtt!

MÁTYÁS FERENC

Kunhomokon

Ablakomból

Báránfelhőbe vész az úttalan
út az ablakból, ez az én utam,
melyen bejártam a kunszaharát
mezítlábasan, e homokvilág
most is foglyulejt, ős pásztormesék
feszítik szívem, mint földet a gép.
A cigánysoron órjas téglagyár,
kemencénk helyén kenyérgyár dudál.
Dózsa György nevét égeti a nap
az utcátáblán; szinte szállanak
azok a betűk száz darabba szét,
s visszahullajtja szemembe az ég
Dózsa György nevét.

Szélmalom

Rég szélmalom volt, vitorláján
kémlél az idő, a sas hátra néz,
az égen felhőnyáj botorkál
s pásztortalanul a mély kékbe vész.
Emlék csak, arra se jár a szél,
betonút kanyarog mellette el;
rizsföldet ringat a kunsági rét,
s a nádas helyét traktor szántja fel.

Hajnal egy téesz istállóban

Ingujjuk feltúrik, fehér
ingujjuk s mennek a tehén
tőgyit mosni, aztán géppel
simogatják, a fehér tej
ömlik, hull a tőgyek könnye,
mint a tenger drágagyöngye
ragyog az edény fenekén,
s hátra se tekint a tehén.
Hosszú az istállók hossza,
a réginek sokszorosa.
Itt is, ott is hófehérben
lányok ülnek fejőszéken,
lábuk között kék a kanta,
mint az ég kint, oda ontja
minden tüzeit, jó melegét...
s arcuknak tükröt tart az ég.

A répaföldeken

Nem esik, ömlik a víz az égből,
szinte mozdul a sár, süpped velem,
csupa lucsok a gazoló sereg,
de már a cukrot nyújtja kezéből.
Közelebb megyek, lányok, asszonyok
szoknyája leng, mint tulipán virág.
Előttük már az osztalék lebeg;
új bútor, szép blúz, selyempántlikák.

Egy tanácselnökre

Szájába szót a gőg, a rang ad,
szinte zeng az a hivatal,
beszélhetsz hozzá, rád se hallgat,
egyedül ő a párt, s ha van
merszed, erőszakot szegez
ellened és megbélyegez.
Bicska nyilna zsebében, ha
valaki ellent mondana.
Nem ismeri Lenin tanát —
te mondd el vers, hogy mennyit árt.

Egy másik tanácselnökre

Ott áll a napfény özönében,
most nem kapával a kezében,
mint tízeve az urasági
földeken, nem, eszével vált ki,
s hűségével, tettei jelzik
minden lépését, úgy növekszik,
mint az a nyárfa a malomnál
egyenesen, s mintha te szólnál,
ajkáról a szó úgy tör elő,
mintha a falu szólna, nem ő,
az a falu, mely egy lett vele,
s jövőjét szívére tette le.

Az olvasókörben

Esik az eső, csurog az eresz,
sír a fák lombja, könnyet permetez.

Kint tócsa alá bújik el a nyár,
csak az arcokon ül a napsugár.

Meghányják-vetik a politikát,
szidják az esőt, ami kárt csinált.

Genfre terelik aztán a vitát —
s lesik a napot az ablakon át.

Nyikos néni

Fejkendőjét menyecskemódra
köti fel, nagy másnija lógva
billeg, miként a szarka farka,
s csupa vidámság ráncos arca.
De vall ez az arc, tükör nékem,
tört ragyogása most is kémler
félig a múltba, a jelenbe,
félig a jövő ül e szembe.

Akik kutatják, azok tudják;
leolvashatják róla múltját,
mennyit törődött, hány száz évet
várt, míg e kultúra övé lett.
Félti hát, hatalmába vette,
ráhímezte fényes szövetre
e kultúrház nevét s azóta
törvényesen igazgatója.

Júliusi remény

Fut a zápor fűbe, sárba
szaladoz gyors, fűрге lába,
nyomában a kalászfajak
ringatják a búzaszemet.
Babusgató szellő lengesd,
süss ki nap, te is melengesd,
harmattal permetezd hajnal —
fizet a föld szinarannyal.
Aratónép hozd a zsákot,
térül ezeréves károd.

A Tiszánál

Benéz a Tisza ablakomon,
körültekintek, hol is alszom.

Nyár van, minden kitarja magát,
még a cinke is szívembe lát.

Látom, milyen lesz már a jövő,
szemében hozza, ki erre jó.

Ürgelyukba bújik az árnyék,
dobol a cséplő, tombol a nyár még.

Hozza a Tisza friss illatát,
felkortyolják a lihegő fák.

Mégis vidám az arató nép,
pedig a pokol süti bőrét.

Hazafelé

Visz a táj, röpit a vonat,
hajnal ér itt, ott alkonyat,
nehéz kezdet, újrakezdés,
próbálgatják, hogy is kezdjék.

Hogy csinálják, mint volna jobb
fiaiknak a holnapot.

Láttam a mát a szemükben;
világos tekintetükben.

Elhallgattam szívdobogva,
hogy dobolt a cséplők dobja
s verte a vonatablakot,
üzent a föld; mennyit adott.

Elhoztam az üzenetet,
névtelenül nagy nevedet
kunsági nép; szép holnapod
az aranyhomokra rakod.

Hazafelé hoz a vonat,
gyorsabb, mint a szekérfogat.
Mégis inkább a szekéren
volna jobb most hazatérnem.